Доповідь директора КЗ «Нікопольський фаховий медичний коледж» ДОР»
Валентини КАПІНУС

“Правові засади ліцензування медичної практики з метою організації роботи медичного кабінету в закладах фахової передвищої освіти у світлі медичної реформи”.

Конституція України у статті 3 визначає здоров’я людини найвищою соціальною цінністю в Україні.

Розвиток системи охорони здоров’я населення, включаючи рівний доступ громадян до своєчасної, безпечної та якісної медичної допомоги, є пріоритетним для держави, про що свідчить рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року.

До 1 грудня 2021 року Міністерство охорони здоров’я планує затвердити Стратегію розвитку системи охорони здоров’я до 2030 року, в основу якої закладені 6 сучасних принципів та цінностей: універсальний доступ, рівність та залученість, людиноцентричність, підзвітність, чітка міжсекторальна взаємодія та недопущення погіршення соціально-економічного становища пацієнта через погіршення здоров’я. Вони вказуються як головні, що будуть визначати розвиток всіх напрямків системи охорони здоров’я України у наступні 10 років.

Але вже сьогодні ми з Вами, шановні колеги, маємо відповідну нормативно-правову базу і на своєму рівні можемо сприяти отриманню студентами закладів фахової передвищої освіти рівного і вільного доступу до якісної медичної допомоги і профілактики захворювань.

Так, статтями 77 Закону України “Про освіту” та 67 Закону України “Про фахову передвищу освіту” встановлено, що організація медичного обслуговування у закладах освіти, в тому числі фахової передвищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства.

Згідно статті 7 Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” медична практика входить до переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Статтею 17 Основ законодавства України про охорону здоров’я встановлено, що провадження господарської діяльності в сфері охорони здоров’я, яка відповідно до закону підлягає ліцензуванню, дозволяється лише за наявності ліцензії.

Питання ліцензування медичних кабінетів закладів освіти врегульовано постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики».

Пунктом 18 цих Ліцензійних умов передбачено, що забезпечення медичною допомогою, зокрема, вихованців (учнів, студентів) навчальних закладів, може здійснюватись шляхом укладення закладами освіти договору з амбулаторно-поліклінічним закладом, що має ліцензію. Згідно з таким договором медичні послуги надаватимуться відокремленим структурним підрозділом амбулаторно-

поліклінічного закладу. Також допускається відкриття в закладах освіти медичних кабінетів фізичними особами-підприємцями, які провадять медичну практику на підставі ліцензії.

Передумовою для застосування цих двох способів є взаємодія навчального закладу із суб'єктом господарювання, який вже має ліцензію для провадження господарської діяльності в сфері охорони здоров'я.

В такому випадку саме ліцензіат, який обслуговує медичний кабінет у закладі освіти, буде зобов'язаний виконувати всі обов'язкові умови та обмеження, що встановлені законодавством для отримання права на здійснення медичної практики, в тому числі дотримувати обов'язкових організаційних, кадрових і технологічних вимог до матеріально-технічної бази.

Закладу освіти, який укладе договір із ліцензіатом, залишається сприяти останньому в облаштуванні медичного кабенету і його подальшому функціюванні.

Під час укладення договору із ліцензіатом заклад освіти зобов'язаний дотримуватись загальних вимог Цивільного та Господарського кодексів України.

Ліцензіат (амбулаторно-поліклінічний заклад або фізична особама-підприємець), що буде забезпечувати діяльність медичного кабінету, обирається шляхом проведення процедур, які передбачені Законом України "Про публічні закупівлі".

При цьому у випадку, якщо очікувана вартість послуг ліцензіата на календарний рік не буде більшою ніж 50 тисяч гривень, заклад освіти може укласти договір із самостійно обраним ліцензіатом без використання електронної системи закупівель. Якщо ж очікувана вартість послуг перевищує 50 тисяч гривень, заклад освіти проводить тендери: до 200 тисяч гривень за спрощеною процедурою, а більше 200 тисяч гривень - відкриті торги.

Іншим способом забезпечення медичною допомогою вихованців (учнів, студентів) навчальних закладів згідно пункту 18 Ліцензійних умов є отримання закладами освіти ліцензії та відкриття на підставі їх розпорядчого документа медичного кабінету без утворення закладу охорони здоров'я, що діятиме відповідно до положення про такий кабінет.

Передумовою для застосування такого способу є, власне, отримання ліцензії на заклад освіти, а також наявність в штаті закладу медичного працівника.

Порядок отримання ліцензії визначено Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності".

Спосіб подання документів для отримання ліцензії визначено статтею 10 Закону про ліцензування, згідно якої здобувач може подати документи до органу ліцензування (Міністерства охорони здоров'я України) нарочно, поштовим відправленням із описом вкладення або в електронному вигляді.

Згідно пунктів 5 та 6 Ліцензійних умов у передбаченому статтею 10 Закону про ліцензування порядку здобувач подає до органу ліцензування заяву за відповідною формою, до якої крім документів, передбачених статтею 11 цього Закону, додає відомості про стан матеріально-технічної бази, наявність персоналу із зазначенням його освітнього і кваліфікаційного рівня.

Відповідно до статті 9 Закону про ліцензування заклад освіти, що має намір отримати ліцензію, для її одержання повинен відповідати організаційним, кадровим та технологічним вимогам, які визначені у пунктах 9 - 36 Ліцензійних умов.

Зокрема, заклад освіти для організації роботи медичного кабінету зобов'язаний:

- провадити медичну практику за лікарськими спеціальностями та спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою, перелік яких затверджений МОЗ, за видами медичної допомоги та за місцем її провадження;
- мати і застосовувати в медичному кабінеті тільки ті методи профілактики, діагностики, лікування, реабілітації, лікарські засоби, медичні вироби, витратні матеріали, вироби медичного призначення та дезінфекційні засоби, що не заборонені до застосування МОЗ, та за функціональним призначенням і відповідно до вимог, визначених виробником в інструкції із застосування (паспорті) або технічній документації;
- мати у своєму Статуті запис про можливість надання медичних послуг, як одного з основних видів діяльності закладу;
- мати положення про медичний кабінет;
- мати у штатному розписі штатну одиницю медичного працівника;
- мати посадову інструкцію та правила внутрішнього розпорядку для медичного працівника;
- у строк не пізніше одного місяця з дня прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії укласти трудовий договір з медичним працівником, який відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам (спеціальним освітнім і кадровим вимогам), які затверджені Міністерством охорони здоров'я;
- забезпечити відповідність надання медичної допомоги клінічним протоколам та стандартам, затвердженим Міністерством охорони здоров'я;
- мати у наявності мінімальний перелік приладів, обладнання, оснащення, устаткування та засобів відповідно до профілю та рівня надання медичної допомоги за табелем матеріально-технічного оснащення згідно наказу Міністерства охорони здоров'я №148 від 26.01.2018 року (пункт 13);
- забезпечити умови для вільного доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями до приміщення медичного кабінету;
- контролювати міжповірочні інтервали та вчасно подавати на періодичну повірку засоби вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації;
- дотримуватися вимог Порядку та умов обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків, а також на випадок настання у зв'язку з цим інвалідності або смерті від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.1998 №1642;
- забезпечувати захист медичної інформації.

Проаналізувавши інформацію, яку надали 40 закладів фахової передвищої освіти Дніпропетровської області стосовно обговорюваного питання, маємо наступні дані:

1 група -18 закладів(45%), в цих закладах не здійснюється медичне обслуговування.

2 група -19 закладів (47,5%), в цих закладах здійснюється медичне обслуговування без ліцензування медичної практики з наявним медичним працівником в штатному розписі .

3 група - 2 заклади (5%), в закладах здійснюється надання медичної допомоги шляхом укладання договору з амбулаторно-поліклінічним закладом, що має ліцензію.

4 група - 1 заклад (2,5%) виконав всі етапи на відкриття медичного кабінету, чекає на отримання ліцензії.

Зважаючи на те, що правові засади ліцензування медичної практики з метою організації роботи медичного кабінету визначені ,закладам освіти залишається тільки обрати і пройти один із зазначених шляхів. Особливо це стосується тих закладів освіти, в яких медичне обслуговування не здійснюється.

Виходячи з того,що більшість ЗФПО,які надали інформацію, мають у штаті медичного працівника (сестру медичну, фельдшера) але не мають ліцензії на медичну практику , логічно її отримати.